

להחזיר את ים המלח לטבע

שבעת פלאי עולם / אלונה שפר (קארו)

פעילות ארוכת טווח ומודרכת מאין כמותה כדי לעצור את ההידרדרות במצבו ולהחל בשיקומו. בשלב ראשון, נדרש לפתור את בעיית עליית המפלס במתחם הבריכות התעשייתיות באגן הדרומי, ולשם כך על חברת כימיקלים לישראל להפנים את אחריותה למצב שנוצר, במסגרת עיקרון "המוזהם משלם", ולהגיע לסיכום עם המדינה על נשיאה בעלויות קציר המלח. אך במקביל, וברחיפות לא פחותה, נדרש פתרון שיביא לעצירת ירידת מפלס הים באגן הצפוני; ולאחריו, בחינה של דרכים אפשריות להביא לעליית המפלס באגן הצפוני ולשיקום המערכות האקולוגיות. ים המלח הינו נכס יחיד במינו שניתן לנו למשמורת עבור העולם כולו, לזמן הזה ולדורות הבאים. בין אם יזכה בתחרות, כפי שכולנו מקווים, ובין אם לאו, הזמן העומד לרשותנו להציל את שנותר ממנו הולך ואוזל. אם לא נצליח לשים סוף להרס המתמשך של ים המלח ולהתניע תהליך משמעותי לשיקומו, אולי זהו סימן שאיננו ראויים להחזיק בפלא עולמי שכזה. ●

הכותבת היא מנכ"לית המשרד להגנת הסביבה

של מפלס האגן הצפוני, הרס חופי הרחצה, התפתחות תופעת הבולענים ועוד. הפעילות התעשייתית של חברת מפעלי ים המלח, בבעלות כימיקלים לישראל, לא רק החריפה את בעיית ירידת המפלס, אלא גם הפכה את האגן הדרומי של ים המלח למתחם מופר של

בריכות תעשייתיות תחומות בסוללות המאיימות להציף את בתי המלון שלחופו, תוך פגיעה בנופי בראשית בפעולות כרייה וחציבה חסרות תקדים בחיקפו.

להציל את מה שנותר

עד העת האחרונה, ים המלח נתפס כמשאב כלכלי בלתי מתכלה ומקור לרווח כספי בלתי נדלה. המשרד להגנת הסביבה, בראשות השר גלעד ארדן, הוביל את המאבק להכרה כי לא ניתן להמשיך בניצול אוצרות הטבע של ים המלח ללא נשיאה בעלות הנזק הסביבתי שנגרם כתוצאה מכך, וללא תכנון ארוך טווח שימנע את המשך הפגיעה הבלתי הפיכה בסביבה. מצבו של ים המלח כה חמור, שתידרש

יום שישי הקרוב תגיע לקו הסיום התחרות הבינלאומית לבחירת שבעת פלאי הטבע. את מדינת ישראל מייצג בתחרות ים המלח, פלא יחיד במינו המוקף במצוקים גבוהים ובקניונים עמוקים, ולחופיו שמורת טבע, מוקדי נופש ומרפא, אתרים היסטוריים ובתי גידול ייחודיים לצמחים ולבעלי חיים. גורמים רבים במדינת ישראל התגייסו כמאמץ משותף להביא לבחירתו כאחד הזוכים בתחרות. בחירתו כפלא עולמי צפויה להוות מנוף לקידום התיירות, ליצירת אלפי מקומות עבודה ולשיפור תרמיתה של ישראל בעולם. משרדי ממשלה, גופי תקשורת, ארגוני חברה אזרחית ואף ראש הממשלה, כולם פועלים

כמלוא המרץ במטרה לקדם את מועמדותו ומעוררים את הציבור להצביע עבורו.

אסון אקולוגי

על אף שים המלח הינו פלא עולמי יחיד במינו, הוא גם מסמל את ההתנגשות בין ערכי שמירת הטבע לבין צורכי הפיתוח והתעשייה. במצב אליו הגענו כיום, ים המלח הינו זירת ההתרחשות של אסון אקולוגי, מהמשמעותיים ביותר שידעה מדינת ישראל מעודה.

בעשרת השנים האחרונות סובל ים המלח מפגיעה ממושכת ומשולבת, הבאה לידי ביטוי בהסתת מקורות המים שלו מחד, ומניצול תעשייתי אגרסיבי של אוצרותיו מאידך. הסתת מקורות המים של ים המלח שנעשתה על-ידי ישראל, ירדן וסוריה, הותירה את הירדן הדרומי כמעלת שופכין רדודה, והביאה לירידה דרמטית

ים המלח הינו נכס יחיד במינו שניתן לנו למשמורת לזמן הזה ולדורות הבאים. בין אם יזכה בתחרות ובין אם לאו, הזמן העומד לרשותנו להציל את שנותר ממנו הולך ואוזל. אם לא נצליח לשים סוף להרס המתמשך שלו ולהתניע תהליך משמעותי לשיקומו, אולי איננו ראויים להחזיק בפלא עולמי שכזה